

Rädda Barnen

STRATEGI
PROCESS
PLAN

▶ **POLICY**

RIKTLINJE
RUTIN

ANTI KORRUPTIONSPOLICY

Fastställda av: Styrelsen

Datum: 2024-03-21

För revidering ansvarar: Generalsekreteraren

Policyn ska uppdateras: 2025-03

För uppföljning ansvarar: COO

Gäller för: Alla anställda; förtroendevalda i Riksförbundet, leverantörer och samarbetspartners

Rädda Barnen

ANTIKORRUPTIONSPOLICY

1.1 Inledning

Rädda Barnen är en del av de samhällen där vi verkar. De möjligheter och utmaningar som återfinns där är därför också de vi måste bemöta. Vår verksamhet bygger på förtroende. Misstankar om oegentligheter kan undergräva förtroendet och vår möjlighet att arbeta. Vårt åtagande är därför alltid att verka med öppenhet, integritet och förtroende. Denna ansats gäller på alla nivåer och i alla delar av vår verksamhet och inom hela organisationen och ska styra oss i vårt dagliga arbete med alla våra intressenter.

Det är av avgörande och strategisk betydelse att vi som organisation har robusta system mot oegentligheter, det vill säga ett antikorrupsionsprogram som bland annat innefattar denna policy och den för Visselblåsning. Eftersom Rädda Barnen i stor utsträckning verkar genom samarbete med partnerorganisationer i genomförandet av program och projekt för barn, är det också av avgörande betydelse att hålla en kontinuerlig dialog rörande korrupsionsbekämpning och ställa krav på att de som arbetar med oss är medvetna om, förstår och följer principerna i denna policy.

Då vi är en del av en global organisation har denna policy i möjligaste mån harmoniserats med Internationella Rädda Barnens (Save the Children International - SCI) motsvarande policy. En avgörande skillnad är att definitionerna i denna policy utgår från svensk rätt medan de i SCI's utgår från engelsk rätt. Oavsett att definitionerna skiljer sig åt är de brottsliga beteenden principerna syftar att motverka straffbara i båda rättssystemen.

Vid verksamhet som genomförs av SCI gäller SCIs policy för att motverka korrupsion.

Vid verksamhet som genomförs av andra Save the Children medlemmar eller andra partners bestäms gällande styrdokument genom aktuellt avtal för finansiering och genomförande, med denna policy som minsta gällande krav. Incidenter och risker som rapporteras av andra Save the Children medlemmar, leverantörer eller andra samarbetspartners görs till e-mail: riskcompliance@rb.se alternativt via Rädda Barnens Visselblåsningssystem.

För medlemsrörelsen i Sverige gäller Riktlinjer för ideellt arbete i stället för denna policy. Andemeningen är densamma även om grundprinciperna är något förenklat uttryckta och anpassade för föreningsverksamhet. Incidenter och risker rapporteras till <https://rapportera.rb.se>.

1.2 Syfte

Syftet med denna policy är att belysa och definiera risker för oegentligheter såsom bedrägeri, mutor och annan korrupsion som vi både kan utsättas för och utsätts för i vår verksamhet, samt att tydliggöra ansvar. Vårt åtagande att motverka alla former av oegentligheter gynnar vår målgrupp: barnen, genom att säkra att resurserna går till vårt arbete för dem och inte någon annanstans.

1.3 Principer

Rädda Barnen har **nolltolerans** mot bedrägeri, mutor och annan korrupsion, vilket innebär att Rädda Barnen har åtagit sig att följa höga standarder för styrning, förvaltning, ansvar och etiskt beteende.

Alla former av oegentligheter minskar våra möjligheter att verka för barn, undergräver vår organisations förmåga att verka och bryter mot det förtroende som vi har fått från givare och från samhället i stort.

Alla Rädda Barnens anställda, praktikanter, förtroendevalda i Riksförbundet, konsulter, leverantörer och samarbetspartners är skyldiga att skydda Rädda Barnens tillgångar och följa aktuella och tillämpliga lagar. Gällande lag eller förordning har företräde i de fall de medför högre krav än dessa principer.

Rädda Barnens policy att motverka oegentligheter och korruption styrs av följande principer:

- Integritet - Rädda Barnen kommer att agera på ett principfast och ärligt sätt.
- Legitimitet - Rädda Barnen kommer att följa alla tillämpliga lagar som gäller oegentligheter såsom bedrägeri, mutor och annan korruption.
- Aktualitet - Rädda Barnen kommer att rapportera misstankar om oegentligheter såsom bedrägeri, mutor och annan korruption utan dröjsmål.
- Opårtiskhet - Rädda Barnen kommer att undersöka alla påståenden om oegentligheter såsom bedrägeri, mutor och annan korruption på ett opårtiskt sätt

Rädda Barnen upprätthåller system och processer för att säkerställa att risken för oegentligheter såsom bedrägeri, mutor och annat korrupt beteende minimeras och att incidenter upptäcks, undersöks, rapporteras och hanteras effektivt när de inträffar.

Om oegentligheter såsom bedrägerier, mutor eller annat korrupt beteende upptäcks kommer Rädda Barnen att undersöka och vidta lämpliga åtgärder mot anställda, praktikanter, förtroendevalda i Riksförbundet, konsulter, leverantörer, samarbetspartners och/eller andra berörda parter.

Försök till oegentligheter såsom bedrägeri, mutor eller annan korruption kommer att behandlas med samma allvar som fullbordade oegentligheter enligt denna policy.

Rädda Barnen kommer att vidta åtgärder vid incidenter av oegentligheter såsom bedrägeri, mutor eller annan korruption för att granska riktlinjer och rutiner för att identifiera och åtgärda eventuella luckor eller svagheter.

Rädda Barnen ska ha interna rutiner för att personalen ska kunna rapportera förmåner, gåvor eller tjänster från en tredje part utan onödig försening.

All personal är skyldiga att följa och agera enligt svenska lagar och förordningar, definierade principer i "Etiska Riktlinjer" tillsammans med denna policy. Som svensk organisation svarar vi inför svenska lagar och förordningar och i förekommande fall respektive lands gällande lagstiftning på området. Svenska lagar och förordningar är också tillämpliga på svensk personal som arbetar för Rädda Barnen i ett annat land och även med beaktande av respektive lands lagstiftning där personen verkar.

All personal får genom sin introduktion information om arbetet för att motverka korruption. Berörd personal ska i förebyggande syfte regelbundet genomföra obligatorisk utbildning mot korruption.

All personal är ansvarig för att vidta alla nödvändiga och lämpliga åtgärder för att förebygga, avskräcka och upptäcka oegentligheter såsom bedrägerier, mutor och annan korruption inom sina ansvarsområden.

All personal ska överväga risker för oegentligheter såsom bedrägeri, mutor och annan korruption i början av ny verksamhet och vidta praktiska åtgärder för att hantera dessa risker genom att göra en riskbedömning i planeringsfasen av ett program eller projekt.

All personal är skyldig att utan dröjsmål anmäla misstanke eller försök till oegentligheter såsom bedrägeri, mutor och annan korruption samt misstanke eller faktiskt överträdelse av denna policy till närmaste chef och följa eskaleringsförfarandet. Incidenter och risker kan rapporteras på tre olika sätt:

- via direktkontakt med din närmsta chef
- via den här digitala rapporteringskanalen: <https://rapportera.rb.se> eller
- via incident- och riskrapporteringsformuläret som e-mailas till rapportera@rb.se.

Varje leverantör, samarbetspartner och konsult måste bekräfta sin kunskap om och följa principerna i denna policy som en del av deras avtalsförhållande med Rädda Barnen. Partnerorganisationer ska ha tydliga strategier och system på plats för att motverka mutor, bedrägeri och annan korruption.

Alla anställda kan anonymt rapportera misstankar om eller försök till oegentligheter såsom bedrägeri, mutor och annan korruption samt misstänkta eller faktiska brott mot denna policy, samt överträdelser av uppförandekoden som definierats i Rädda Barnens "Etiska Riktlinjer" till Rädda Barnens Visselblåsningssystem, om de upplever att de inte kan rapportera direkt till sin linjechef och följa eskaleringsförfarandet.

Partners och leverantörer till Rädda Barnen måste vidta åtgärder mot bedrägeri, mutor eller annan korruption som uppstår i deras organisation och måste omedelbart rapportera misstanke om bedrägeri, mutor eller annan korruption som påverkar Rädda Barnen till sin kontakt vid Rädda Barnen, till riskcompliance@rb.se eller genom Rädda Barnens Visselblåsningssystem. Detta gäller även för incidenter och risker som berör Rädda Barnen och som rapporteras av andra Save the Children medlemmar eller partners.

I de fall då oegentligheter såsom bedrägeri, mutor eller annan korruption kan misstänkas utgöra en brottslig handling ska detta polisanmälas. Fällande dom kan medföra avsked, att stödet till en samarbetsorganisation upphör eller att kontrakt med leverantör eller konsult avslutas. Det kan också följa krav på återbetalning och/eller skadestånd.

1.4 Definitioner

1.4.1 Oegentligheter

Används i detta sammanhang för att fånga in alla oönskade beteenden och handlingsätt som får konsekvenser för vår verksamhet och vårt anseende och som kopplas till korruption i sin vidaste bemärkelse. Exempel på brott som hör hit är bedrägeri, givande och tagande av muta, trolöshet mot huvudman och annan korruption men också förskingring och stöld. Hit hör även oönskade beteenden och handlingsätt som inte nödvändigtvis utgör brott. Exempel på dessa är intressekonflikter (jäv), förtroendeskadliga bisysslor och att gynna sig själv eller någon annan på arbetsgivarens bekostnad. Även försök till t.ex. penningtvätt och finansiering av terrorverksamhet anses som oegentlighet men beskrivs mer ingående i Policy för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorverksamhet.

1.4.2 Korruption

Korruption är ett samlingsbegrepp för att ge och ta emot muta, trolöshet mot huvudman och att utnyttja sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel för egen eller annans vinning. Det kan också uttryckas som ett missbruk av förtroende, makt, eller position som medför otillbörlig vinning.

För definition av mutbrott och trolöshet mot huvudman se nedan.

I "att utnyttja sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel för egen eller annans vinning" ingår beteenden att kräva en ersättning för att agera, eller inte agera i något som egentligen ingår i ens arbetsuppgifter/uppdrag/position. Det kan vara fråga om "underlätningsbetalningar", små inofficiella betalningar som begärs, öppet eller underförstått, för att säkerställa genomförandet av rutinmässiga åtgärder. Det kan också handla om att en befattningshavare kräver ersättning för att fatta ett myndighetsbeslut eller att inte fatta ett som annars hade varit negativt för den berörda. Ett sista exempel är att det kan vara fråga om ageranden som kan falla in under vår PSEA-policy, om någon utnyttjar sin position och begär sexuella tjänster i utbyte mot förnödenheter eller annat. Det måste alltså inte handla om pengar utan otillbörlig fördel kan var icke-ekonomisk natur.

1.4.3 Bedrägeri

Ingår i begreppet oegentligheter, se ovan.

Bedrägeri föreligger när en person genom att vilseleda (lura) en annan får denne att antingen göra något eller att låta bli att göra något som innebär en vinning för egen del och skada för den som vilseletts (lurats).

Det kan vara fråga om att någon skickat en faktura på en tjänst som varken har beställts eller utförts, att någon tagit emot medel inom ett projekt men aldrig haft för avsikt att göra sin del av det man kommit överens om eller att någon ljuger om en examen på ett CV för att få ett jobb hen inte är kvalificerad att utföra.

1.4.4 Mutbrott

Ingår i begreppet korruption, se ovan.

Mutbrott innebär att en person i sin anställning eller i ett uppdrag, för egen eller för någon annans vinning, får ekonomisk ersättning eller någon annan förmån av en person som vill tillskansa sig en fördel av något slag. Det är olagligt att både ge och ta emot mutor. Brottsrubriceringarna är givande respektive tagande av muta.

Det finns ingen generell riktlinje för vad som räknas som muta. I brottsbalken benämns mutan som en "otillbörlig förmån". Förutom pengar kan det exempelvis handla om gåvor, representation och resor.

Exempel på fördel någon vill tillskansa sig kan vara: en affärsfördel, dvs få eller behålla ett avtal, att få en anställning (själv eller till en vän eller släkting), att få falska eller felaktiga fakturor attesterade eller att någon blundar och inte rapporterar en felaktighet.

1.4.5 Trolöshet mot huvudman

Ingår i begreppet korruption, se ovan.

Trolöshet mot huvudman innebär att någon, som på grund av förtroendeställning fått till uppgift att för någon annan sköta en ekonomisk angelägenhet eller självständigt hantera en kvalificerad teknisk uppgift eller övervaka skötseln av en sådan angelägenhet eller uppgift, missbrukar sin förtroendeställning och därigenom skadar huvudmannen.

Med förtroendeställning menas här högre tjänstemän eller de som är ställföreträdare för en juridisk person.

1.4.6 Intressekonflikt (jäv)

Ingår i begreppet oegentligheter, se ovan.

Intressekonflikt, även kallat jäv, innebär en rätts- eller beslutssituation där en person kan tänkas vara partisk eller där det finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet för personens opartiskhet. Den som invändningen riktas mot kallas jävig. En jävig person får inte delta i beslutet i fråga eller i förberedelserna för beslutet.

Faktiska, potentiella eller uppfattade intressekonflikter kan uppstå på alla arbetsområden. Konflikter kan vara av personlig, ekonomisk eller politisk karaktär. Beslut som rör en persons närstående, släktingar eller nära vänner eller som rör ett bolag/en organisation som företräds eller ägs av en närstående, släkting eller nära vän är exempel på jävssituationer.

För att skydda integriteten i Rädda Barnens processer måste alla anställda, praktikanter, förtroendevalda i Riksförbundet, konsulter, leverantörer, samarbetspartners och andra tredje parter omedelbart uppgge faktiska eller uppfattade intressekonflikter.

1.4.7 Tredje parter

Varje enskild person eller organisation som Rädda Barnen kommer i kontakt med i sitt arbete och omfattar faktiska och potentiella kunder, partners, leverantörer, distributörer, affärskontakter, agenter, rådgivare och myndigheter och offentliga organ inklusive deras rådgivare, representanter och tjänstemän, politiker och politiska partier.

1.4.8 Antikorrruption

Ansträngningar och åtgärder som vidtas för att motverka, bekämpa och förebygga alla former av korrruption närhelst möjligt.

1.4.9 Transparens

En princip som gör att de som berörs av administrativa beslut, affärstransaktioner eller frivilliga insatser kan informeras om, inte bara grundläggande fakta och siffror, utan även mekanismer och processer.

1.5 Relaterade Styrdokument

1	Rädda Barnen Sverige: Etiska Riktlinjer
2	Rädda Barnen Sverige: Riktlinjer för Ideellt arbete
3	Rädda Barnen Sverige: Policy för Visselblåsning
4	Rädda Barnen Sverige: Ägarstyrningspolicy
5	Rädda Barnen Sverige: Policy för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorverksamhet
6	Save the Children International (SCI) - SCI Policy: Fraud, Bribery and Corruption
7	Save the Children International (SCI) - SCI Fraud, Bribery and Corruption Procedure
8	Save the Children International (SCI) - SCI Policy: Whistleblowing